

Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΑΘΗΝΑ

EUROPEAN
HERITAGE LABEL

Η Ρωμαϊκή Αγορά της Αθήνας κατασκευάστηκε το β' μισό του Ιου αι. π.Χ. με σκοπό να μεταφερθούν εδώ από την Αρχαία Αγορά οι εμπορικές δραστηριότητες της πόλης. Ως δωρητές του κτίσματος αναφέρονται σε επιγραφή χαραγμένη στο επιστύλιο του δυτικού προπύλου ο Ιούλιος Καίσαρας και ο Αύγουστος.

Η Ρωμαϊκή Αγορά βρίσκεται περίπου 100 μ. ανατολικά της Αρχαίας Αγοράς. Πρόκειται για ένα κτήριο (διαστ. 111x104 μ.) με μεγάλη ορθογώνια υπαίθρια αυλή που περιβάλλεται από στοές, καταστήματα και αποθήκες. Έχει δύο πρόπυλα. Το ένα στη δυτική πλευρά, δωρικού ρυθμού, είναι γνωστό ως Πύλη της Αρχηγέτιδος Αθηνάς, στην οποία αφιερώθηκε από τον δήμο των Αθηναίων το 11/10 π.Χ., επί άρχοντος Νικίου. Το άλλο, στην ανατολική, έχει ιωνικούς κίονες από γκρίζο μάρμαρο Υμηττού με βάσεις από πεντελικό μάρμαρο. Ένα στενό κλιμακοστάσιο στο μέσον της νότιας πλευράς, ανατολικά της κρήνης που υπήρχε εδώ, οδηγούσε σε μια άλλη μικρή είσοδο, ψηλά, πάνω από τον αναλημματικό τοίχο, στον δρόμο που περνούσε από το σημείο αυτό.

Επί αυτοκράτορος Αδριανού ή Μάρκου Αυρηλίου (117-138 ή 121-180 μ.Χ.) η αυλή πλακοστρώθηκε. Τότε τοποθετήθηκε στην κεντρική θύρα του δυτικού προπύλου και η επιγραφή με το ψήφισμα του Αδριανού, το οποίο ρύθμιζε τις φορολογικές υποχρεώσεις των εμπόρων του λαδιού.

Δεν είναι γνωστό πότε ακριβώς καταστράφηκε η Ρωμαϊκή Αγορά. Πάντως, μετά την επιδρομή των Ερούλων το 267 μ.Χ. και τον περιορισμό της πόλης μέσα στο υστερορωμαϊκό τείχος, το εμπορικό και διοικητικό κέντρο μεταφέρθηκε από την Αρχαία στη Ρωμαϊκή Αγορά και τη Βιβλιοθήκη του Αδριανού, όπου συνέχισε να βρίσκεται έως τα μέσα του 19ου αιώνα. Με την πάροδο των ετών ο χώρος προσχώθηκε σημαντικά και κατά τη βυζαντινή και τη μεταβυζαντινή περίοδο καταλήφθηκε από οικίες, εργαστήρια, εκκλησίες (των Ταξιαρχών, σημερινή Παναγία Γρηγορούσα, του Προφήτη Ηλία και της Σωτείας της Παζαρόπορτας, που κατεδαφίστηκαν, και της μεσοβυζαντινής βασιλικής που βρέθηκε κάτω από το Φετιχιέ Τζαμί - 17ος αιώνας περίπου) και το Φετιχιέ Τζαμί (τέλη 17ου αιώνα). Στο παρακείμενο οικόπεδο βορειώς του αρχαιολογικού χώρου αποκαλύφθηκαν η βορειοανατολική γωνία και τμήματα του ανατολικού περιστυλίου και του βόρειου περιβόλου της Ρωμαϊκής Αγοράς, όπως και τμήμα της Νοτιοανατολικής Εξέδρας της Βιβλιοθήκης του Αδριανού. Από χαλκογραφίες και ελαιογραφίες του 18ου και του 19ου αιώνα αντίστοιχα αντλούμε στοιχεία για την οικοδομική εξέλιξη του χώρου.

Ανατολικά της Ρωμαϊκής Αγοράς, σε υψηλότερο επίπεδο, βρίσκονται τρία άλλα κτήρια:

α) Το λεγόμενο «Αγορανομείο» (Ιος αι. μ.Χ.) (η ταύτιση δεν είναι σήμερα αποδεκτή). Σώζονται το πλατύ κλιμακοστάσιο, η πρόσοψή του με τρεις τοξωτές θύρες και τμήματα του βόρειου και του νότιου τοίχου. Η επιγραφή στο επιστύλιο της πρόσοψης αναφέρει ότι και αυτό το κτήριο ήταν αφιερωμένο στην Αθηνά Αρχηγέτιδα και τους σεβαστούς θεούς.

β) Το Ωρολόγιο του Ανδρονίκου Κυρρήστου ή Πύργος των Ανέμων (Αέρηδες). Κατασκευάστηκε από τον αρχιτέκτονα και αστρονόμο Ανδρόνικο από την Κύρρο της Μακεδονίας. Είναι ένας οκταγωνικός πύργος από πεντελικό μάρμαρο πάνω σε βάση με τρεις βαθμίδες. Έχει κωνική στέγη, ένα κυλινδρικό πρόσκτισμα στη νότια πλευρά και δύο πρόπυλα. Στην κορυφή της στέγης ένας χάλκινος ανεμοδείκτης, που δεν σώζεται, έδειχνε την κατεύθυν-

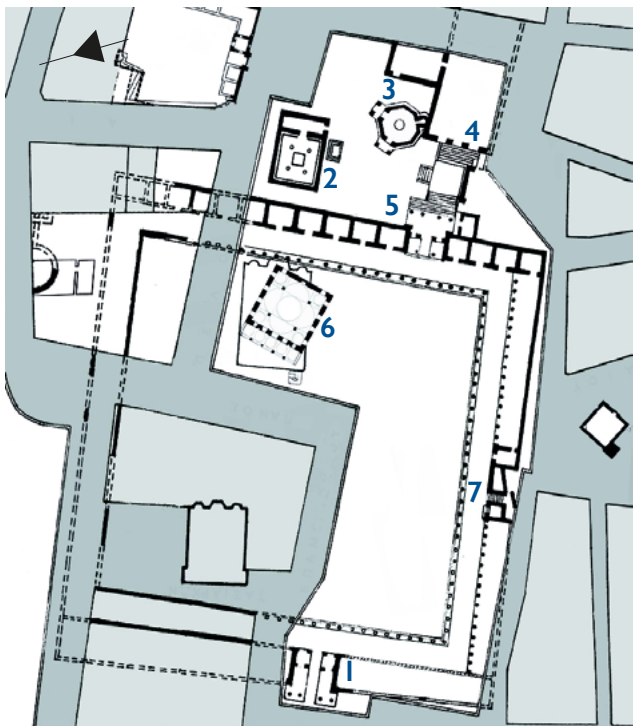

ση των ανέμων, οι οποίοι, προσωποποιημένοι, εικονίζονται ανάγλυφοι στο επάνω μέρος κάθε πλευράς.

Τα ονόματά τους είναι χαραγμένα κάτω από το γείσο: Βορέας, Καικίας, Απηλιώτης, Εύρος, Νότος, Λιψ, Ζέφυρος, Σκίρων. Σε κάθε πλευρά κάτω από τις παραστάσεις των ανέμων είναι χαραγμένες ακτίνες ηλιακών ωρολογίων, ενώ στο εσωτερικό λειτουργούσε υδραυλικό ρολόι με νερό που κατέβαινε από την Ακρόπολη.

Το Ωρολόγιο χρησιμοποιήθηκε ως εκκλησία, τουλάχιστον από τα ύστερα βυζαντινά χρόνια (13ος-14ος αι.), ενώ στα μέσα του 18ου αιώνα μετατράπηκε σε τεκές του τάγματος Οθωμανών δερβίσηδων.

γ) Οι Βεσπασιανές (δημόσια αποχωρητήρια), βορειοδυτικά του Πύργου των Ανέμων. Πρόκειται για κτήριο με ορθογώνια αίθουσα και θρανία στις πλευρές και στενό προθάλαμο ανατολικά.

1. Πύλη Αρχηγέτιδος Αθηνάς - Είσοδος	4. «Αγορανομείο»
2. Βεσπασιανές	5. Ανατολικό Πρότυλο
3. Ωρολόγιο Ανδρονίκου Κυρρήστου (Πύργος Ανέμων)	6. Φετιχιέ Τζαμί
	7. Κρήνη

ΚΑΝΟΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Ενημερώνουμε τους επισκέπτες ότι απαγορεύεται αυστηρά:

(Ν. 3028/2002 και ΦΕΚ 88/Β/23.1.2004)

- η μετακίνηση και η απομάκρυνση από τον αρχαιολογικό χώρο/μουσείο, καθώς και η κάθε είδους φθορά αρχαίου έργου (π.χ. λίθινων, πήλινων, μεταλλικών κ.ο.κ.). Οι παραβάτες διώκονται αυστηρά, σύμφωνα με τις διατάξεις του αρχαιολογικού νόμου (Ν. 3028/2002),
- η συλλογή, απομάκρυνση ή φθορά οποιουδήποτε αντικειμένου, φυσικού ή και σύγχρονου,
- η κατανάλωση τροφών και ποτών και το κάπνισμα,
- η ρύπανση κάθε μορφής,
- η είσοδος σε άτομα που βρίσκονται υπό την επήρεια ουσιών (οινοπνευματώδη ποτά, ναρκωτικά),
- η οποιαδήποτε συμπεριφορά, περιβολή ή δραστηριότητα, η οποία δεν είναι συμβατή με τον χαρακτήρα του αρχαιολογικού χώρου και του μουσείου,
- η φωτογράφιση/βιντεοσκόπηση άπρεπων ή δυσφημιστικών σκηνών,
- η είσοδος ζώων, πλην σκύλων που συνοδεύουν ΑμεΑ,
- η είσοδος οχημάτων, με την εξαίρεση οχημάτων πρώτης ανάγκης και αυτών που εξυπηρετούν τη διεξαγωγή αρχαιολογικών έργων.

Παράλληλα οι επισκέπτες αρχαιολογικών χώρων και μουσείων, καθώς και οι ξεναγοί οφείλουν:

- να συμμορφώνονται με τις οδηγίες και τις υποδείξεις του προσωπικού,
- να ακολουθούν τη σήμανση και τις διαμορφωμένες διαδρομές,
- να μην εισέρχονται εντός περιστοιχισμένων χώρων,
- να μην αγγίζουν τα καλλιτεχνικά δημιουργήματα που είναι ενσωματωμένα σε μνημεία ή εκτεθειμένα στον χώρο ή το μουσείο,
- να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα σημεία που παρουσιάζουν επικινδυνότητα ή εκτελούνται αναστηλωτικές και τεχνικές εργασίες.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΗ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΣΗ

(ΦΕΚ: 1138/Β/10.4.2012, 3046/Β/30.12.2011 και 648/Β/7.3.2012)

- Η φωτογράφιση με απλή φορητή ερασιτεχνική μηχανή χωρίς φλας, καθώς και η βιντεοσκόπηση με ερασιτεχνικές μηχανές τύπου VHS ½ ιντσών ή με ψηφιακές μηχανές επιτρέπονται δωρεάν, εφόσον δεν πραγματοποιούνται για επαγγελματικούς σκοπούς.
- Οι φωτογραφήσεις με επαγγελματική μηχανή, οι επαγγελματικές κινηματογραφικές βιντεοσκοπήσεις, με ή χωρίς παρεμβολή προσώπων, καθώς και οι αεροφωτογραφήσεις και αεροκινηματογραφήσεις για πολιτιστικούς, εκπαιδευτικούς ή διαφημιστικούς σκοπούς επιτρέπονται μόνο μετά από ειδική άδεια και καταβολή τελών.
- Η φωτογράφιση με φλας στα μουσεία απαιτεί ειδική άδεια.

Η μη τήρηση των ανωτέρω δικαιολογεί την απομάκρυνση του επισκέπτη από τον αρχαιολογικό χώρο και το μουσείο.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΑΜΕΑ

Ο αρχαιολογικός χώρος είναι μερικώς προσβάσιμος σε ΑμεΑ με αμαξίδιο, με τη βοήθεια συνοδού.

Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΑΘΗΝΑ

i T: 210 3216690

ΚΕΙΜΕΝΟ: ΑΛΚΗΣΤΙΣ ΣΠΕΤΣΙΕΡΗ-ΧΩΡΕΜΗ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΟΥΡΛΑΣ, ΝΙΚΟΣ ΤΣΟΝΙΩΤΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΑΠ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
MONUMENTS AND MUSEUMS OF GREECE
e-Ticketing system

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων
www.tap.gr